

Голові разової спеціалізованої вченої
ради Харківського національного
університету імені В. Н. Каразіна
професору Наталії СТАТІВКИ,
майдан Свободи 4, м. Харків, 61022

Рецензія

офіційного рецензента, директора ННІ «Каразінська школа бізнесу» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна Родченка Володимира Борисовича на дисертацію Боднар Катерини Віталіївни «Механізми державного управління сталим розвитком регіонів України» на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 – «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування»

Обґрунтування вибору теми дослідження.

Актуальність теми дисертації "Механізми державного управління сталим розвитком регіонів України" має значення навіть в умовах триваючої війни з російським агресором і у більш широкому контексті – в умовах поточної трансформації українського і навіть світового суспільства та суспільного управління. Впровадження ефективних механізмів сталого розвитку є необхідністю для подолання регіональних диспропорцій, зменшення соціальної нерівності та стимулювання економічного зростання на місцевому рівні. Україна стикається з унікальними викликами, включаючи післявоєнне відновлення, що вимагає інтегрованого підходу до управління ресурсами та соціально-економічного відродження. В контексті глобальних трендів, таких як зміна клімату, урбанізація та цифровізація, Україна має адаптувати найкращі світові практики та інноваційні рішення для забезпечення стійкого розвитку. Важливою складовою є підвищення

ефективності публічного управління через децентралізацію та впровадження цифрових технологій, що дозволить підвищити прозорість, підзвітність та інклюзія громадян до процесів прийняття рішень. Також актуальним є врахування європейських стандартів та досвіду, зокрема в рамках чинної Угоди про асоціацію з ЄС і статуту країни-кандидата до ЄС (з 2023 року), що дуже сприятиме інтеграції України в європейський і євроатлантичний простір та підвищенню її конкурентоспроможності на міжнародному рівні. Відповідно, і дослідження механізмів державного управління сталим розвитком регіонів створює основу для формування стабільної та процвітаючої держави, здатної ефективно реагувати на сучасні виклики та забезпечувати добробут своїх громадян.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційне дослідження є складовою частиною теми науково-дослідної роботи «Публічне управління в умовах глобалізації» (0116U007246), що виконується кафедрою публічної політики навчально-наукового інституту «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, де автором запропоновано модель публічного управління сталим місцевим розвитком в Україні в умовах децентралізації, що передбачає створення мережевих управлінських структур на місцевому рівні.

Характеристика основних положень роботи.

Дисертаційна робота складається з анотацій (українською та англійською мовами), вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатку. Структура дисертації Боднар К.В. не викликає заперечень. Виклад змісту дисертації логічний та послідовний.

У вступі вдало обґрунтовано вибір теми дослідження, визначено мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження, використані для цього методи дослідження, розкрито наукову новизну та практичну значущість отриманих результатів дисертації, визначено особистий внесок здобувача під час виконання дисертаційного дослідження, наведено перелік наукових

публікацій здобувача за темою дисертації, подано відомості щодо апробації отриманих результатів та їх впровадження у наукову та практичну діяльність, встановлено зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

У першому розділі увагу приділено стислому викладу теоретичних основ функціонування механізмів державного управління сталим розвитком регіонів. Було вирішено одне наукове завдання, яке містить наукову новизну, а саме узагальнено теоретичні підходи до визначення поняття «державне управління сталим розвитком регіонів».

У другому розділі були описані інституціонально-функціональні засади механізмів державного управління сталим розвитком регіонів України. Було вирішено два наукових завдання, а саме удосконалено визначення сукупності комплексно-організованих інституцій, здатних реалізовувати сталий розвиток регіонів України в умовах відкритої збройної агресії Російської Федерації проти України; удосконалено методичний підхід до оцінки конкурентоспроможності сталого розвитку регіону.

– У третьому розділі дисертанткою були сформульовані стратегічні пріоритети та зроблені пропозиції щодо оновлення інструментарію для механізмів державного управління сталим розвитком регіонів України. Було вирішено два наукових завдання, а саме обґрунтовано модель функціонування механізмів державного управління сталим розвитком регіонів України; узагальнено та обґрунтовано використання загальноєвропейського досвіду функціонування механізмів державного управління сталим розвитком регіонів.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у вирішенні конкретного науково-прикладного завдання щодо вдосконалення механізмів державного управління сталим розвитком регіонів України. Це має дозволити органам державної влади повніше використовувати внутрішні можливості для сталого розвитку регіонів України, точніше налаштовувати організаційні структури, накопичувати та реалізовувати потрібні здатності і управлінські компетенції задля підтримки реформ на регіональному рівні. У межах

дисертаційної роботи обґрунтовано низку наукових концептуальних положень, висновків та узагальнень, які характеризуються важливим значенням для вітчизняної науки та можуть бути враховані в процесі українського державотворення

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Аналіз анотацій, тексту дисертації та змісту публікацій Боднар К.В. дає змогу зробити висновок про наукову обґрунтованість та достовірність результатів, отриманих у результаті проведеного дослідження. Усі наукові положення, висновки та рекомендації належним чином обґрунтовані та підкріплені теоретичними положеннями. Вони відповідають меті та завданням дисертаційної роботи, що забезпечується адекватністю обраних для дослідження методів. Вірогідність наукових результатів та висновків дисертаційної роботи забезпечується достатнім рівнем апробації та високим рівнем наукових видань, в яких опубліковано результати дисертаційного дослідження.

Апробація дисертації та публікації.

Основні наукові положення та результати дисертаційного дослідження висвітлені у доповідях на наукових, науково-практичних та інших наукових заходах, зокрема на: XXI Міжнародний науково-практичний конгрес (м. Харків, 2021 р.), XI Міжнародної науково-теоретичної Інтернет-конференції (м. Харків, 2021 р.), XXI Міжнародний науково-практичний конгрес (м. Харків, 2023 р.), XXI Міжнародний науково-практичний конгрес (м. Харків, 2024 р.), VI Міжнародній науково-практичній конференції (м. Вінниця, 2024 р.).

Результати дисертаційної роботи повністю висвітлено в низці наукових праць, зокрема, 4 статтях у фахових виданнях України та 5 тезах доповідей.

Оформлення дисертації.

Оформлення дисертації повністю відповідає вимогам, що висуваються

до дисертаційних робіт відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації».

Практичне значення результатів дисертаційного дослідження.

Результати роботи використані у діяльності Департаменту економіки і міжнародних відносин Харківської обласної державної адміністрації; у діяльності Солоницівській селищній територіальній громаді Харківської районної військової адміністрації Харківської області; при розробці програми та викладенні дисциплін «Трансформація економічних відносин та їх регулювання» за освітньо-професійною програмою «Публічне управління економічною та цифровою модернізацією суспільства» у ННІ «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

Дотримання академічної доброчесності.

Аналіз дисертаційної роботи та публікацій автора не виявив порушень академічної доброчесності, елементів фальсифікації чи фабрикації тексту.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації.

1. В дисертації досить поверхнево аналізуються загальні контури механізми державного управління сталим розвитком регіонів України, але точно недостатньо уваги приділено специфіці окремих регіонів в Україні: причинно-наслідкові зв'язки і приклади у пошуку відповідей на виклики. Рекомендується розширити дослідження, враховуючи унікальні соціально-економічні та культурні характеристики різних регіонів, що дозволить більш точно визначити потреби та пріоритети розвитку.

2. Робота вказує на актуальність теми в контексті війни з Російською Федерацією, але було б доречно детальніше дослідити конкретні механізми державного управління, які можуть бути ефективними в умовах післявоєнного відновлення. Включення більш детального аналізу потреб і викликів післявоєнного періоду може суттєво підвищити прикладну цінність дослідження.

3. У дисертації висвітлюється проблема нерівномірного економічного розвитку регіонів України, проте недостатньо розкрито причинно-наслідковий зв'язок між недостатньою диверсифікацією економіки регіонів та їхньою стійкістю до зовнішніх шоків. Було б корисно більш детально розглянути, як залежність від окремих галузей, таких як агропромисловий комплекс або сезонний туризм, посилює вразливість регіонів до глобальних економічних коливань та як диверсифікація може стати ключовим фактором стійкості та сталого розвитку .

4. Робота згадує про вплив глобальних процесів, таких як світова фінансова криза та пандемія COVID-19, на розвиток регіонів України. Проте, відсутній детальний аналіз, як інтеграція глобальних мегатрендів (наприклад, цифровізація, зміна клімату, міграційні процеси) у стратегічне планування може сприяти більш стійкому розвитку регіонів. Рекомендується доповнити дисертацію розглядом конкретних стратегій та заходів, які можуть бути адаптовані для врахування цих глобальних змін та їх впливу на соціально-економічний розвиток регіонів України .

Загальні висновки.

Дисертаційна робота Боднар Катерини Віталіївни «Механізми державного управління сталим розвитком регіонів України» є завершеним науковим дослідженням, що має наукову новизну і практичну значущість. Дисертаційна робота за актуальністю, змістом та повнотою викладу її результатів у наукових публікаціях, обсягом і оформленням цілком відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44) та наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації».

Виходячи з цього, вважаю, що Боднар Катерина Віталіївна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 –

«Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування».

**Офіційний рецензент, доктор
економічних наук, професор,
директор ННІ «Каразінська школа
бізнесу» Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна**

Володимир РОДЧЕНКО

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ

створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 10:43:34 24.06.2024

Назва файлу з підписом: Рецензія_Родченко Володимир Борисович..docx.asice
Розмір файлу з підписом: 36.5 КБ

Перевірені файли:

Назва файлу без підпису: Рецензія_Родченко Володимир Борисович..docx
Розмір файлу без підпису: 34.8 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: РОДЧЕНКО ВОЛОДИМИР БОРИСОВИЧ

П.І.Б.: РОДЧЕНКО ВОЛОДИМИР БОРИСОВИЧ

Країна: Україна

РНОКПП: 2843211950

Організація (установа): ФОП РОДЧЕНКО ВОЛОДИМИР БОРИСОВИЧ

Код ЄДРПОУ: 2843211950

Посада: КЕРІВНИК

Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 11:43:24
24.06.2024

Сертифікат виданий: КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"

Серійний номер: 5E984D526F82F38F04000000BA1F24017CA27504

Тип носія особистого ключа: ЗНКІ криптомодуль ІІТ Гряда-301

Серійний номер носія особистого ключа: 021

Алгоритм підпису: ДСТУ 4145

Тип підпису: Кваліфікований

Тип контейнера: Підпис та дані в архіві (розширений) (ASiC-E)

Формат підпису: З повними даними ЦСК для перевірки (CAdES-X Long)

Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2024.04.15 13:00

Голові разової спеціалізованої вченої ради Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна професору Наталії СТАТІВКИ, майдан Свободи 4, м. Харків, 61022

ВІДГУК

офіційного опонента, доктора наук з державного управління, професора, професора кафедри соціології і публічного управління Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» Терещенко Діни Акрамівни на дисертацію Боднар Катерини Віталіївни «Механізми державного управління сталим розвитком регіонів України» на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 – «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування»

Обґрунтування вибору теми дослідження.

Актуальність обраної теми дисертації була і є стратегічно важливою як у сучасному контексті, так і в довгостроковій перспективі. На сучасному етапі Україна стикається з викликами нерівномірного регіонального розвитку, що посилюється як історичними, так і економічними факторами, а також впливом глобалізації та інтеграційними процесами. Забезпечення сталого розвитку регіонів є критичним для зменшення соціально-економічних диспропорцій, підвищення рівня життя населення та підтримки національної безпеки. В середньо- і довгостроковій перспективі і після завершення війни з російським агресором, заново переосмислені, і оновлені і, відповідно, ефективні механізми публічного управління сприятимуть збалансованому розвитку українських регіонів, що стане основою для стійкої

економіки, здатної адаптуватися до змінних умов глобального ринку. Важливою складовою є інтеграція принципів сталого розвитку, що враховує екологічні, економічні та соціальні аспекти, та забезпечення конкурентоспроможності регіонів на міжнародній арені. Дослідження цієї теми сприятиме розробці інноваційних управлінських підходів, що можуть бути використані для ефективного розподілу ресурсів, створення нових робочих місць та стимулювання місцевих економік, забезпечуючи тим самим довгострокову стабільність і процвітання України.

Загальна характеристика дисертаційної роботи.

Дисертаційна робота складається з анотацій, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

У вступі дисертації обґрунтовано актуальність теми дисертаційного дослідження; вказано зв'язок дисертації з науковими програмами, планами, темами; визначено мету, завдання, об'єкт та предмет дослідження; зазначено використані методи дослідження; сформульовано наукову новизну отриманих результатів та їхнє практичне значення; надано інформацію щодо апробації результатів дослідження, кількості публікацій за темою дисертації; зазначено структуру дисертації.

У першому розділі дисертаційної роботи увагу приділено стислому викладу теоретичних основ функціонування механізмів державного управління сталим розвитком регіонів.

У другому розділі дисертаційної роботи були описані інституціонально-функціональні засади механізмів державного управління сталим розвитком регіонів України.

У третьому розділі дисертанткою були сформульовані стратегічні пріоритети та зроблені пропозиції щодо оновлення інструментарію для механізмів державного управління сталим розвитком регіонів України.

Висновки узагальнюють основні результати дисертаційного дослідження.

Список використаних джерел налічує 258 найменувань, у тому числі іноземною мовою – 61.

Зв'язок дисертації з науковими програмами, планами, темами, грантами.

Тема дисертаційної роботи пов'язана з науково-дослідною роботою «Механізми реалізації державної політики сталого розвитку економіки України» (0120U105744), що виконувалась кафедрою економічної політики та менеджменту Навчально-наукового інституту «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. У межах цієї роботи авторкою визначено напрями вдосконалення механізмів державного управління забезпечення сталого розвитку регіонів України.

Найвагоміші наукові результати, що містяться в дисертації.

Згідно дисертації наукова новизна роботи сформульована у п'яти пунктах. На думку опонента серед них найбільш вагомими є:

- 1) узагальнено теоретичні підходи до визначення поняття «державне управління сталим розвитком регіонів»;
- 2) удосконалено визначення сукупності комплексно-організованих інституцій, здатних реалізовувати сталий розвиток регіонів України в умовах відкритої збройної агресії Російської Федерації проти України;
- 3) удосконалено методичний підхід до оцінки конкурентоспроможності сталого розвитку регіону;
- 4) обґрунтовано модель функціонування механізмів державного управління сталим розвитком регіонів України;
- 5) узагальнено та обґрунтовано використання загальноєвропейського досвіду функціонування механізмів державного управління сталим

розвитком регіонів.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Основні наукові положення, висновки та рекомендації, які сформульовані в дисертації, є науково обґрунтованими і базуються на достовірному матеріалі. Об'єкт і предмет дослідження, визначені автором, узгоджуються з метою і завданнями дисертаційного дослідження. Висновки випливають зі змісту роботи, відповідають поставленим завданням, адекватно відтворюються в тексті дисертації, корелюють з результатами, що складають наукову новизну, практичні рекомендації апробовані та доведені до рівня їх можливого використання у діяльності органів публічної влади та подальших наукових дослідженнях.

Наукова обґрунтованість і достовірність результатів роботи підтверджена також позитивними результатами їх апробації, які знайшли своє відображення в публікаціях у фахових наукових виданнях та матеріалах науково-комунікативних заходів.

Апробація дисертації та публікації.

Основні наукові положення та результати дисертаційного дослідження висвітлені у доповідях на наукових, науково-практичних та інших наукових заходах, зокрема на: XXI Міжнародний науково-практичний конгрес (м. Харків, 2021 р.), XI Міжнародної науково-теоретичної Інтернет-конференції (м. Харків, 2021 р.), XXI Міжнародний науково-практичний конгрес (м. Харків, 2023 р.), XXI Міжнародний науково-практичний конгрес (м. Харків, 2024 р.), VI Міжнародній науково-практичній конференції (м. Вінниця, 2024 р.).

Оформлення дисертації.

Оформлення дисертації повністю відповідає вимогам, що висуваються

до дисертаційних робіт відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації».

Практичне значення результатів дисертаційного дослідження.

Результати роботи використані у діяльності Департаменту економіки і міжнародних відносин Харківської обласної державної адміністрації; у діяльності Солоницівській селищній територіальній громаді Харківської районної військової адміністрації Харківської області; при розробці програми та викладенні дисциплін «Трансформація економічних відносин та їх регулювання» за освітньо-професійною програмою «Публічне управління економічною та цифровою модернізацією суспільства» у ННІ «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

Дотримання академічної доброчесності.

При аналізі дисертаційної роботи, наукових праць здобувача та Протоколу контролю оригінальності (перевірку наявності текстових запозичень виконано в антиплагіатній Інтернет-системі Strikeplagiarism.com) встановлено, що текст дисертації не містить запозичень, дисертаційна робота виконана самостійно і відповідає вимогам академічної доброчесності.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації.

1) У другому розділі роботи використовується комплексний підхід, що є важливим для дослідження сталого розвитку регіонів. Проте, було б корисно детальніше розглянути можливість інтеграції методів системного аналізу, що дозволить глибше оцінити взаємозв'язки між різними компонентами управлінських механізмів.

2) Дисертація пропонує низку практичних рекомендацій для органів державної влади. Варто було б додатково обґрунтувати економічну ефективність запропонованих заходів та включити приклади успішного впровадження подібних практик в інших країнах, що підвищило б практичну цінність дослідження.

3) Авторка підкреслює важливість інституційної підтримки для сталого розвитку регіонів. Водночас, було б корисно розглянути детальніше роль громадянського суспільства та приватного сектора в цьому процесі, що може сприяти більшій залученості та ефективності реалізації стратегій сталого розвитку.

4) Враховуючи сучасний контекст війни з Російською Федерацією, варто було б глибше дослідити механізми управління сталим розвитком у період післявоєнного відновлення. Це дозволить створити більш адаптовані і практично значущі рекомендації для відновлення та розвитку регіонів.

У цілому вказані зауваження не знижують наукової та практичної цінності отриманих результатів, а також не впливають на загальну позитивну оцінку проведеного дисертаційного дослідження.

Проте, означені зауваження в цілому не впливають на результативність, завершеність та загальну позитивну оцінку виконаної дисертаційної роботи, а також не знижують наукової та практичної цінності отриманих результатів.

Загальні висновки.

Дисертаційна робота Боднар Катерини Віталіївни «Механізми державного управління сталим розвитком регіонів України» є завершеним науковим дослідженням, що має наукову новизну і практичну значущість. Дисертаційна робота за актуальністю, змістом та повнотою викладу її результатів у наукових публікаціях, обсягом і оформленням цілком відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та

скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44) та наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації».

Виходячи з цього, вважаю, що Боднар Катерина Віталіївна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 – «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування».

**Офіційний опонент,
доктор наук з державного
управління, професор, професор
кафедри соціології і публічного
управління Національного
технічного університету
«Харківський політехнічний
інститут»**

Діна ТЕРЕЩЕНКО

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 11:13:20 24.06.2024

Назва файлу з підписом: Відгук опонента_Терещенко Д.А.docx.p7s
Розмір файлу з підписом: 60.2 КБ

Перевірені файли:

Назва файлу без підпису: Відгук опонента_Терещенко Д.А.docx
Розмір файлу без підпису: 43.0 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: ТЕРЕЩЕНКО ДІНА АКРАМІВНА

П.І.Б.: ТЕРЕЩЕНКО ДІНА АКРАМІВНА

Країна: Україна

РНОКПП: 2382906943

Організація (установа): ФІЗИЧНА ОСОБА

Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 11:13:18 24.06.2024

Сертифікат виданий: КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"

Серійний номер: 5E984D526F82F38F04000000E7502401CA1A7604

Алгоритм підпису: ДСТУ 4145

Тип підпису: Удосконалений

Тип контейнера: Підпис та дані в одному файлі (CAAdES enveloped)

Формат підпису: З повними даними ЦСК для перевірки (CAAdES-X Long)

Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2024.04.15 13:00

Голові разової спеціалізованої вченої ради Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна професору Наталії СТАТІВКИ, майдан Свободи 4, м. Харків, 61022

ВІДГУК

офіційного опонента, завідувачки кафедри державного управління і місцевого самоврядування Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» Чикаренко Ірини Аркадіївни на дисертацію Боднар Катерини Віталіївни «Механізми державного управління сталим розвитком регіонів України» на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 – «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування»

Обґрунтування вибору теми дослідження. Актуальність теми посилюється в умовах поточних викликів (війна в Україні, глобальне потепління, глобальні процеси міграції, розширення нерівностей, зміщення економічної міці між країнами і континентами...). Ще 10 років назад усе це вказувало і зараз гостро вказує на необхідність розробки ефективних механізмів для відновлення та сталого розвитку і країн, і їхніх регіонів, які забезпечать рівномірний розподіл ресурсів та соціальну справедливість. У глобальному контексті, швидкі зміни в кліматі, зростаюча урбанізація та цифровізація вимагають від України адаптації до нових умов і впровадження інноваційних управлінських рішень. Зміна світового порядку, з акцентом на екологічну стійкість, економічну ефективність та соціальну інклюзивність, підкреслює необхідність інтеграції України в ці процеси. Впровадження

європейських стандартів державного управління, зокрема через Угоду про асоціацію з ЄС, стане важливим кроком у підвищенні міжнародної конкурентоспроможності країни. Децентралізація, посилення місцевого самоврядування та залучення громадян до процесів прийняття рішень сприятимуть створенню прозорої та підзвітної системи управління. Водночас, розвиток людського капіталу та інституційна підтримка забезпечать довгострокову стійкість та відновлення регіонів. Отже, дослідження механізмів державного управління сталим розвитком регіонів України є критично важливим для формування стабільного та процвітаючого майбутнього в умовах нових геополітичних викликів та глобальних трансформацій.

Загальна характеристика дисертаційної роботи.

Дисертаційна робота складається з анотацій, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

У вступі дисертації обґрунтовано актуальність теми дисертаційного дослідження; вказано зв'язок дисертації з науковими програмами, планами, темами; визначено мету, завдання, об'єкт та предмет дослідження; зазначено використані методи дослідження; сформульовано наукову новизну отриманих результатів та їхнє практичне значення; надано інформацію щодо апробації результатів дослідження, кількості публікацій за темою дисертації; зазначено структуру дисертації.

У першому розділі дисертації «Теоретичні основи функціонування механізмів державного управління сталим розвитком регіонів» проведено узагальнення теоретичних підходів до визначення поняття «державне управління сталим розвитком регіонів»; розвитком регіонів: сучасні концепції та підходи.

У другому розділі дисертації «Інституціонально-функціональні засади механізмів державного сталим розвитком регіонів України» удосконалено визначення сукупності комплексно-організованих інституцій, здатних реалізовувати сталий розвиток регіонів України в умовах відкритої збройної

агресії Російської Федерації проти України, а також удосконалено методичний підхід до оцінки конкурентоспроможності сталого розвитку регіону.

У третьому розділі дисертації «Стратегічні пріоритети та інструментарій механізмів сталим розвитком регіонів України» зроблено визначення сукупності комплексно-організованих інституцій, здатних реалізовувати сталий розвиток регіонів України в умовах відкритої збройної агресії Російської Федерації проти України, де основоположними пропонуються – освітній, соціальний, трудовий, трансформаційний та цифровий напрямки; методичний підхід до оцінки конкурентоспроможності сталого розвитку регіону, за допомогою якого можна визначити як поточну, так і стратегічну конкурентоспроможність і який, на відміну від існуючих, включає розрахунок чотирьох груп факторів.

Висновки узагальнюють основні результати дисертаційного дослідження.

Список використаних джерел налічує 258 найменувань, у тому числі іноземною мовою – 61.

Зв'язок дисертації з науковими програмами, планами, темами, грантами.

Тема дисертаційної роботи пов'язана з науково-дослідною роботою «Механізми реалізації державної політики сталого розвитку економіки України» (0120U105744), що виконувалась кафедрою економічної політики та менеджменту Навчально-наукового інституту «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. У межах цієї роботи авторкою визначено напрями вдосконалення механізмів державного управління забезпечення сталого розвитку регіонів України.

Найвагоміші наукові результати, що містяться в дисертації.

Згідно дисертації наукова новизна роботи сформульована у п'яти пунктах. На думку опонента серед них найбільш вагомими є:

- 1) узагальнено теоретичні підходи до визначення поняття «державне управління сталим розвитком регіонів»;

- 2) удосконалено визначення сукупності комплексно-організованих інституцій, здатних реалізовувати сталий розвиток регіонів України в умовах відкритої збройної агресії Російської Федерації проти України;
- 3) удосконалено методичний підхід до оцінки конкурентоспроможності сталого розвитку регіону;
- 4) обґрунтовано модель функціонування механізмів державного управління сталим розвитком регіонів України;
- 5) узагальнено та обґрунтовано використання загальноєвропейського досвіду функціонування механізмів державного управління сталим розвитком регіонів.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Основні наукові положення, висновки та рекомендації, які сформульовані в дисертації, є науково обґрунтованими і базуються на достовірному матеріалі. Об'єкт і предмет дослідження, визначені автором, узгоджуються з метою і завданнями дисертаційного дослідження. Висновки випливають зі змісту роботи, відповідають поставленим завданням, адекватно відтворюються в тексті дисертації, корелюють з результатами, що складають наукову новизну, практичні рекомендації апробовані та доведені до рівня їх можливого використання у діяльності органів публічної влади та подальших наукових дослідженнях.

Наукова обґрунтованість і достовірність результатів роботи підтверджена також позитивними результатами їх апробації, які знайшли своє відображення в публікаціях у фахових наукових виданнях та матеріалах науково-комунікативних заходів.

Апробація дисертації та публікації.

Основні наукові положення та результати дисертаційного дослідження висвітлені у доповідях на наукових, науково-практичних та інших наукових заходах, зокрема на: XXI Міжнародний науково-практичний конгрес (м. Харків, 2021 р.), XI Міжнародної науково-теоретичної Інтернет-конференції

(м. Харків, 2021 р.), XXI Міжнародний науково-практичний конгрес (м. Харків, 2023 р.), XXI Міжнародний науково-практичний конгрес (м. Харків, 2024 р.), VI Міжнародній науково-практичній конференції (м. Вінниця, 2024 р.).

Оформлення дисертації.

Оформлення дисертації повністю відповідає вимогам, що висуваються до дисертаційних робіт відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації».

Практичне значення результатів дисертаційного дослідження.

Результати роботи використані у діяльності Департаменту економіки і міжнародних відносин Харківської обласної державної адміністрації; у діяльності Солоницівській селищній територіальній громаді Харківської районної військової адміністрації Харківської області; при розробці програми та викладенні дисциплін «Трансформація економічних відносин та їх регулювання» за освітньо-професійною програмою «Публічне управління економічною та цифровою модернізацією суспільства» у ННІ «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

Дотримання академічної доброчесності.

При аналізі дисертаційної роботи, наукових праць здобувача та Протоколу контролю оригінальності (перевірку наявності текстових запозичень виконано в антиплагіатній Інтернет-системі [Strikeplagiarism.com](https://www.strikeplagiarism.com)) встановлено, що текст дисертації не містить запозичень, дисертаційна робота виконана самостійно і відповідає вимогам академічної доброчесності.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації.

1) Авторка вказує на важливість європейських стандартів у сфері державного управління. Було б корисно розширити аналіз міжнародного досвіду, включивши приклади з країн, що мають подібні до України умови, та

більш детально розглянути можливість адаптації цих практик в українських реаліях.

2) У другому розділі і першому параграфі третього розділу дисертація вказує на важливість глобальних трендів для регіонального розвитку, але не достатньо розкриває їх вплив на специфіку державного управління в Україні. Рекомендується розширити аналіз, включивши такі мегатренди, як зміна клімату, міграційні процеси, глобальна економічна нестабільність та пандемії, і розглянути, як ці фактори можуть змінити пріоритети та стратегії управління сталим розвитком регіонів України.

3) У дисертації наводяться приклади використання міжнародного досвіду, зокрема фінської моделі сталого розвитку. Проте, було б корисно додатково порівняти практики управління сталим розвитком у регіонах інших пострадянських країн, які мають схожі історичні та соціально-економічні умови. Такий порівняльний аналіз дозволить краще адаптувати ефективні підходи до українських реалій та врахувати можливі помилки.

4) У переліку публікацій дисертантки не знайшлося місця спільним роботам зі своїм науковим керівником професором Латиніним, і це може вказувати на брак спільних думок. Це можна сприймати як побажання і рекомендація для роботи. Сподіваюся, що на цій роботі їхня співпраця не закінчиться, і спільні публікації з'являться, уже найближчим часом.

У цілому вказані зауваження не знижують наукової та практичної цінності отриманих результатів, а також не впливають на загальну позитивну оцінку проведеного дисертаційного дослідження.

Проте, означені зауваження в цілому не впливають на результативність, завершеність та загальну позитивну оцінку виконаної дисертаційної роботи, а також не знижують наукової та практичної цінності отриманих результатів.

Загальні висновки.

Дисертаційна робота Боднар Катерини Віталіївни «Механізми державного управління сталим розвитком регіонів України» є завершеним науковим дослідженням, що має наукову новизну і практичну значущість.

Дисертаційна робота за актуальністю, змістом та повнотою викладу її результатів у наукових публікаціях, обсягом і оформленням цілком відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44) та наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації».

Виходячи з цього, вважаю, що Боднар Катерина Віталіївна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 – «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування».

**Офіційний опонент,
доктор наук з державного управління,
професор, завідувачка кафедри
державного управління і місцевого
самоврядування Національного
технічного університету
«Дніпровська політехніка»**

Ірина ЧИКАРЕНКО

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 22:29:30 20.06.2024

Назва файлу з підписом: Відгук опонента_Чикаренко І.А.2024.docx.xml
Розмір файлу з підписом: 16.4 КБ

Перевірені файли:

Назва файлу без підпису: Відгук опонента_Чикаренко І.А.2024.docx
Розмір файлу без підпису: 31.2 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: ЧИКАРЕНКО ІРИНА АРКАДІЇВНА

П.І.Б.: ЧИКАРЕНКО ІРИНА АРКАДІЇВНА

Країна: Україна

РНОКПП: 2342900744

Організація (установа): ФІЗИЧНА ОСОБА

Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 22:29:29
20.06.2024

Сертифікат виданий: КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"

Серійний номер: 5E984D526F82F38F04000000BCC85201D7B7EB04

Алгоритм підпису: ДСТУ 4145

Тип підпису: Удосконалений

Тип контейнера: Підпис та дані в окремих файлах (XAdES detached)

Формат підпису: З повними даними для перевірки (XAdES-B-LT)

Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2024.04.15 13:00

Голові разової спеціалізованої
вченої ради Харківського
національного університету
імені В. Н. Каразіна професору
Наталії СТАТІВКИ,
майдан Свободи 4, м. Харків,
61022

ВІДГУК

офіційного опонента, професора кафедри обліку і аудиту, Чорноморського національного університету імені Петра Могили Антонової Людмили Володимирівни на дисертацію Боднар Катерини Віталіївни «Механізми державного управління сталим розвитком регіонів України» на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 – «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування»

Обґрунтування вибору теми дослідження.

Актуальність теми дисертації "Механізми державного управління сталим розвитком регіонів України" значно зросла в контексті унікальних викликів, з якими стикається Україна на тлі війни з Російською Федерацією. Разом це призвело не тільки до значних руйнувань інфраструктури та економіки України і масової і вимушеної міграції, а й руйнуванням соціо-еко-біосистем, і це вимагає впровадження ефективних механізмів для відновлення та сталого розвитку регіонів. В умовах широких глобальних трансформацій, включаючи зміну клімату, швидку урбанізацію та цифровізацію, Україна має адаптувати інноваційні управлінські підходи, які дозволять ефективно використовувати ресурси та стимулювати економічне зростання.

Сучасний світ перебуває в пошуку нової формули світопорядку, де ключовими стають питання екологічної стійкості, соціальної справедливості та економічної ефективності. Впровадження європейських стандартів і досвіду в державне управління України, зокрема в рамках Угоди про асоціацію з ЄС, сприятиме інтеграції в європейський простір та підвищенню міжнародної конкурентоспроможності. Децентралізація та використання цифрових технологій у державному управлінні забезпечать прозорість, підзвітність та активне залучення громадян до процесів прийняття рішень. Крім того, особливу увагу слід приділити створенню інституційної підтримки та розвитку людського капіталу, що стане основою для стійкого розвитку та відновлення регіонів. Таким чином, дослідження механізмів державного управління сталим розвитком регіонів України є критичним для забезпечення стабільного майбутнього та підвищення добробуту населення в умовах нових геополітичних реалій та глобальних викликів.

Зазначене свідчить, що проблеми, на розв'язання яких спрямована дисертація К.В. Боднар, є складовою комплексної проблеми механізмів державного управління сталим розвитком регіонів України.

Загальна характеристика дисертаційної роботи.

Дисертаційна робота складається з анотацій, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

У вступі дисертації обґрунтовано актуальність теми дисертаційного дослідження; вказано зв'язок дисертації з науковими програмами, планами, темами; визначено мету, завдання, об'єкт та предмет дослідження; зазначено використані методи дослідження; сформульовано наукову новизну отриманих результатів та їхнє практичне значення; надано інформацію щодо апробації результатів дослідження, кількості публікацій за темою дисертації; зазначено структуру дисертації.

У першому розділі дисертації «Теоретичні основи функціонування механізмів державного управління сталим розвитком регіонів» були розглянуті питання щодо сталого розвитку регіонів як основа децентралізованого державного управління; методологічний інструментарій державного управління сталим розвитком регіонів; етимологічний зміст механізмів державного управління сталим розвитком регіонів: сучасні концепції та підходи.

У другому розділі дисертації «Інституціонально-функціональні засади механізмів державного сталим розвитком регіонів України» розкриті наступні питання інституційні засади забезпечення державного управління сталим розвитком регіонів України в умовах реформи децентралізації; соціально-економічні та фінансово-організаційні показники механізмів державного управління сталим розвитком регіонів; людський капітал як критерій ефективності функціонування механізмів державного управління сталим розвитком регіонів.

Третій розділ дисертації «Стратегічні пріоритети та інструментарій механізмів сталим розвитком регіонів України» докладно розглядає три таких напрями, а саме: концептуальні підходи до інноваційного забезпечення державного управління сталим розвитком регіонів України; пріоритетні напрями та інструментарій стратегії регіонального інноваційного розвитку регіонів України; державноуправлінські основи сталого розвитку регіонів України з урахуванням загальноєвропейського досвіду та адаптації вітчизняного законодавства.

Висновки узагальнюють основні результати дисертаційного дослідження.

Список використаних джерел налічує 258 найменувань, у тому числі іноземною мовою – 61.

Зв'язок дисертації з науковими програмами, планами, темами, грантами.

Тема дисертаційної роботи пов'язана з науково-дослідною роботою «Механізми реалізації державної політики сталого розвитку економіки України» (0120U105744), що виконувалась кафедрою економічної політики та менеджменту Навчально-наукового інституту «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. У межах цієї роботи авторкою визначено напрями вдосконалення механізмів державного управління забезпечення сталого розвитку регіонів України.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Основні наукові положення, висновки та рекомендації, які сформульовані в дисертації, є науково обґрунтованими і базуються на достовірному матеріалі. Об'єкт і предмет дослідження, визначені автором, узгоджуються з метою і

завданнями дисертаційного дослідження. Висновки впливають зі змісту роботи, відповідають поставленим завданням, адекватно відтворюються в тексті дисертації, корелюють з результатами, що складають наукову новизну, практичні рекомендації апробовані та доведені до рівня їх можливого використання у діяльності органів публічної влади та подальших наукових дослідженнях.

Теоретичною основою дослідження є міждисциплінарний підхід, який сприяв включенню досить різноманітних методів дослідження, що стало наслідком отримання наукових результатів на основі різноаспектності проведеного аналізу. Підходи комплексності й послідовності дозволило повно та всебічно проаналізувати різноманітні групи проблематики такі як: концептуальні основи інноваційного забезпечення державного управління, стратегічні напрями та пріоритети державного управління у даному контексті, державно-управлінські засади в умовах загальноєвропейського досвіду та адаптації вітчизняного законодавства.

Важливого значення у процесі проведення досліджень набув метод історизму, за допомогою якого було здійснено історичну періодизацію розвитку й становлення управлінських засад становлення й формування сталого розвитку регіонів як основи децентралізованого державного управління. За допомогою абстрактно-логічного методу, зокрема прийомів аналогії і співставлення, індукції, дедукції шляхом теоретичних узагальнень уточнено зміст понять «механізми державного управління сталим розвитком регіонів» та «розвиток регіонів», сформульовано загальні висновки та висновки до розділів. При дослідженні сучасного стану функціонування механізмів використано методи системного та порівняльного аналізу, а для оцінки динаміки, структури й дієвості механізмів державного управління сталим розвитком регіонів – методи аналізу та синтезу та розрахунково-конструктивний використані при визначенні напрямів удосконалення механізмів державного регулювання розвитку економічного потенціалу територій.

Наукова обґрунтованість і достовірність результатів роботи підтверджена також позитивними результатами їх апробації, які знайшли своє відображення в публікаціях у фахових наукових виданнях та матеріалах науково-комунікативних заходів.

Наукова новизна одержаних результатів.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у вирішенні конкретного науково-прикладного завдання щодо вдосконалення механізмів державного управління сталим розвитком регіонів України. Це має дозволити органам державної влади повніше використовувати внутрішні можливості для сталого розвитку регіонів України, точніше налаштовувати організаційні структури, накопичувати та реалізовувати потрібні здатності і управлінські компетенції задля підтримки реформ на регіональному рівні.

У межах дисертаційної роботи обґрунтовано низку наукових концептуальних положень, висновків та узагальнень, які характеризуються важливим значенням для вітчизняної науки та можуть бути враховані в процесі українського державотворення.

Апробація дисертації та публікації.

Основні наукові положення та результати дисертаційного дослідження

висвітлені у доповідях на наукових, науково-практичних та інших наукових заходах, зокрема на: XXI Міжнародний науково-практичний конгрес (м. Харків, 2021 р.), XI Міжнародної науково-теоретичної Інтернет-конференції (м. Харків, 2021 р.), XXI Міжнародний науково-практичний конгрес (м. Харків, 2023 р.), XXI Міжнародний науково-практичний конгрес (м. Харків, 2024 р.), VI Міжнародній науково-практичній конференції (м. Вінниця, 2024 р.).

Оформлення дисертації.

Оформлення дисертації повністю відповідає вимогам, що висуваються до дисертаційних робіт відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації».

Практичне значення результатів дисертаційного дослідження.

Практичне значення результатів дисертаційного дослідження полягає в тому, що основні наукові положення і практичні рекомендації можуть бути використані органами державної влади для формування механізмів та організаційних структур метою сталого розвитку регіонів та сприяти залученню внутрішніх ресурсів під час реалізації стратегічних заходів та проектів на регіональному рівні в Україні.

Дотримання академічної доброчесності.

При аналізі дисертаційної роботи, наукових праць здобувача та Протоколу контролю оригінальності (перевірку наявності текстових запозичень виконано в антиплагіатній Інтернет-системі Strikeplagiarism.com) встановлено, що текст дисертації не містить запозичень, дисертаційна робота виконана самостійно і відповідає вимогам академічної доброчесності.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації.

1. У роботі детально розглядаються механізми державного управління сталим розвитком регіонів, проте мало уваги приділено можливим ризикам та викликам, що можуть виникнути при їх впровадженні. Було б корисно включити детальніший аналіз потенційних ризиків, таких як політична нестабільність, економічні кризи та соціальні конфлікти, а також стратегії їхнього пом'якшення, що підвищить обґрунтованість та життєздатність запропонованих підходів.

2. В дисертації висвітлюється важливість залучення громадян до процесу державного управління, проте недостатньо розкрито механізми соціальної інклюзії. Було б доцільно розширити аналіз інструментів, що сприяють активному залученню громадян та різних соціальних груп до процесів прийняття рішень, зокрема через механізми партисипативного планування, громадських слухань та цифрових платформ. Це допоможе забезпечити більшу прозорість і підзвітність у державному управлінні.

3. Робота підкреслює важливість інституційної підтримки, проте варто було б більше уваги приділити спільній ролі і співпраці громадянського суспільства та приватного сектора в забезпеченні сталого розвитку у післявоєнній Україні. Детальніший аналіз їхньої участі та можливих форм співпраці з державними органами може сприяти ефективнішій реалізації стратегій сталого розвитку.

4. У першому і третьому розділах часто згадується про важливість цифровізації для державного управління, проте не розглянуто конкретні цифрові

Загальні висновки.

Дисертаційна робота Боднар Катерини Віталіївни «Механізми державного управління сталим розвитком регіонів України» є завершеним науковим дослідженням, що має наукову новизну і практичну значущість. Дисертаційна робота за актуальністю, змістом та повнотою викладу її результатів у наукових публікаціях, обсягом і оформленням цілком відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44) та наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації».

Виходячи з цього, вважаю, що Боднар Катерина Віталіївна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 – «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування».

**Офіційний опонент –
доктор наук з державного
управління, професор, професор
кафедри обліку і аудиту
Чорноморського національного
університету імені Петра Могили**

Людмила АНТОНОВА

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 15:11:02 20.06.2024

Назва файлу з підписом: Відгук опонента_Антонової Л. (Бондар)pdfa.pdf.p7s
Розмір файлу з підписом: 590.1 КБ

Перевірені файли:

Назва файлу без підпису: Відгук опонента_Антонової Л. (Бондар)pdfa.pdf
Розмір файлу без підпису: 572.8 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: АНТОНОВА ЛЮДМИЛА ВОЛОДИМИРІВНА

П.І.Б.: АНТОНОВА ЛЮДМИЛА ВОЛОДИМИРІВНА

Країна: Україна

РНОКПП: 2824610700

Організація (установа): ФІЗИЧНА ОСОБА

Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 15:11:01 20.06.2024

Сертифікат виданий: КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"

Серійний номер: 5E984D526F82F38F0400000064616201BE731505

Алгоритм підпису: ДСТУ 4145

Тип підпису: Удосконалений

Тип контейнера: Підпис та дані в одному файлі (CAAdES enveloped)

Формат підпису: З повними даними ЦСК для перевірки (CAAdES-X Long)

Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2024.04.15 13:00